

--..2023

Valtion virastojen aukiolon ohjeistusta valmisteleva työryhmä

Asettaminen	Valtiovarainministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan ohjeistusta valtion aukiolosääntelyn soveltamisesta.
Toimikausi	Työryhmän toimikausi on 15.2. - 1.6.2023.
Tausta	Valtion viranomaisia koskeva aukiololainsäädäntö on uudistunut vuoden 2023 alusta lukien. Asetus valtion virastojen aukiolosta (332/1994) on kumottu ja laki valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta (892/2022) on voimassa 1.1.2023 alkaen. Laki valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista ja sen nojalla annettu valtioneuvoston asetus valtion viranomaisten vähimmäisaukiolosta (1203/2022) muodostavat kokonaisuuden, jolla luodaan raamit ja vähimmäisvaatimukset valtion viranomaisten aukiololle. Aukiolouudistuksen tavoitteena on turvata käyntiasiointia valtion viranomaisissa kustannustehokkaalla tavalla ja mahdollistaa valtionhallinnon joustava kehittäminen sekä saattaa sääntelykokonaisuus perustuslaissa edellytetyille sääntelytasolle. Uudistus täydentää vuoden 2022 alusta voimassa ollutta lakia valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista (728/2021), jonka mukaan valtion palveluiden saatavuus tulee järjestää siten, että koko maan kattavasti valtion tehtävät hoidetaan tuloksellisesti ja palvelun saatavuus vastaa eri asiainnin keinoja käyttäen eri asiakasryhmien palvelutarpeeseen perusoikeudet turvaavalla tavalla. Aukiolouudistuksessa pääosin luovuttiin kellonaikakohtaisesta aukiolosääntelystä. Jatkossa viranomaiset päättävät itse asiointipaikoistaan ja niiden aukioloajoista valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetussa laissa säädetyissä asiakaslähtöisissä puitteissa, joilla turvataan ajanvarauksettoman käyntiasioinnin mahdollistamista hallinnossa asioiville. Uuteen sääntelyyn sisältyy myös viranomaisen korostettu tiedottamisvelvollisuus koskien mahdollisesti erilaistuvia aukioloaikoja. Lisäksi uudessa sääntelyssä tarkennetaan aukioloajan suhdetta säädettyjen määräaikain laskemisesta annettuun lakiin (150/1930).

Aukioloaika tulee jatkossa järjestää siten, että huomioon otetaan alueen asiakkaiden tarpeet. Lisäksi aukioloaika on suhteutettava viranomaisen hoitamien asioiden merkitykseen asiakkaalle. Valtioneuvoston asetuksessa tarkennetaan lain säännöksiä valtion viranomaisten vähimmäisaukiolosta. Asetus velvoittaa viranomaiset pitämään päätoimipaikoillaan olevat asiointipaikat auki vähintään kuuden tunnin ajan arkipäivisin. Lisäksi asiointipaikkojen tulisi olla auki vähintään kolmen tunnin ajan arkipäivisin, jos toimipaikassa on asiakkaita vähintään puolet päätoimipaikaan verrattuna. Kyseessä on vähimmäistaso, joten toimipaikkojen tulee tarvittaessa olla auki myös pidempään. Muiden toimipaikkojen tarkemmista aukiolosta virastot päättävät itse, mutta aukiolon on silloinkin täytettävä laissa säädetyt puitteet. Muut toimipaikat voivat palvella asiakkaita myös puhtaasti ajanvarauksella.

Valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen perusteista annetun lain 5 §:n 3 mom. mukaan ennen valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamista ja yksiköissä annettavan palvelun saatavuutta koskevan päätöksen tekemistä tulee arvioida sen vaikutukset. Palvelujen saatavuudesta päätettäessä on arvioitava, miten päätös edistää toiminnan tuloksellisuutta ja mikä on sen vaikutus eri asiakasryhmien palvelutarpeen kannalta.

Tavoite/tehtävä

Työryhmän tehtävänä on laatia ohje uuden aukiolosäätelyn soveltamisesta.

Ohje sisältäisi viranomaisten tueksi lakia ja asetusta tarkentavat suositukset koskien:

- sääntelyn soveltamisesta eri viranomaisissa,
- asiakastarpeiden, eri asiointin keinojen sekä asioiden merkityksen ja perusoikeusherkkyden huomioon ottamisesta aukioloaikojen järjestämiseksi,
- asiointivilkkauden seurannasta,
- säädetyssä määräajassa jätettävien asiakirjojen vastaanottamista aukioloaikana.
- tiedottamista aukioloajoista, puhelinajoista ja asiakirjojen vastaanottamisesta sekä
- muista aukioloaikojen järjestämisen kannalta tarpeellisista kysymyksistä

Suosituksien tulee sisältää linjauksia myös häiriötilanteiden varalle.

Organisointi

Puheenjohtaja

Lainsäädäntöneuvos Elina Isoksela, valtiovarainministeriö

Jäsenet

oikeusministeriö

valtiovarainministeriö

sisäministeriö

työ- ja elinkeinoministeriö

DVV

Verohallinto

Ulosottolaitos

Maanmittauslaitos

Tulli

Sihteeristö

VKO/R-yksikkö, valtiovarainministeriö

Assistentti VKO/R-yksikkö, valtiovarainministeriö

Työryhmä voi kuulla työssään asiantuntijoita. Työryhmä kuulee valtion virastoja ja laitoksia.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä. Muut kulut maksetaan momentilta 28.01.01.

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Finanssineuvos

Janne Öberg

Jakelu

Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

Ministeriöt